

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного виховання та диригування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕГРОВАННИЙ КУРС “МИСТЕЦТВО” З МЕТОДИКОЮ
ВИКЛАДАННЯ**

Освітня програма	Середня Освіта (Музичне мистецтво) за першим (бакалаврським) рівнем
Спеціальність	014 Середня Освіта (Музичне мистецтво)
Галузь знань	01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інтегрований курс `Мистецтво` з методикою викладання
Викладачі	Серганюк Любов Іванівна – кандидат мистецтвознавства, професор кафедри методики музичного виховання та диригування. Черепанин Мирон Васильович - доктор мистецтвознавства, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва
Контактний телефон викладача	+38(067) 7932032
E-mail викладача	umtaliu@gmail.com
Формат дисципліни	очна, заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити – 90 годин, з них: аудиторних-30, самостійна робота-60;
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2 год

2. Анотація до курсу

Мистецтво — особлива форма відображення дійсності, естетичний художній феномен, який передає красу навколишнього та внутрішнього світу людини через осмислення фундаментальних категорій «краса», «гармонія», «ритм», «пропорційність», «довершеність» та ін. Особливості опанування мистецтвом в школі пов'язані з його багатогранним впливом на свідомість і підсвідомість людини, її емоційно-чуттєву сферу, мислення й потреби. Мистецтво сприяє художньо-естетичному розвитку людини та стимулює готовність особистості брати участь у різних формах культурного життя суспільства. Таким чином, здійснюється виховання в учнів ціннісно-світоглядних орієнтацій у сфері мистецтва, розвиток комплексу ключових, міжпредметних і предметних компетентностей у процесі опанування художніх цінностей і способів художньої діяльності, формування потреби у творчому самовираженні та естетичному самовдосконаленні.

Навчання в основній школі спрямовується на досягнення **мети базової загальної середньої освіти**, яка полягає в розвитку та соціалізації особистості учнів, формуванні їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких навичок і навичок життєзабезпечення, здатності до саморозвитку та самонавчання в умовах глобальних змін і викликів. Випускник основної школи є патріотом України, поважає її історію, культуру і культуру інших народів, вільно володіє державною (і рідною, у разі відмінності) мовою, спілкується щонайменше однією іноземною мовою, має бажання і здатність до самоосвіти, активний і відповідальний у громадському й особистому житті, підприємливий і ініціативний, має уявлення про

світобудову, береже природу, безпечно використовує досягнення науки і техніки, дотримується здорового способу життя.

3. Мета та цілі курсу

Мета базової загальної середньої освіти досягається шляхом реалізації таких завдань загальної мистецької освіти:

- виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів, естетичних потреб;
формування системи художніх знань, яка відображає видову специфіку і взаємодію мистецтв;
розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ;
здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до діалогу;
здібностей, креативного мислення;
естетизації середовища та готовності до участі в соціокультурному житті.

Загальна мистецька освіта ґрунтується на принципах: наступності між початковою, основою і старшою школою; поєднання загальнолюдського, національного та етнокраєзнавчого аспектів змісту освіти; інтегративності, спрямованості на поліхудожнє виховання учнів; креативності (пріоритет творчої самореалізації); варіативності змісту, методів, технологій; діалогічності, полікультурності. Опанування учнями мистецтва в основній школі ґрунтується на засадах компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та інтегративного підходів. *Компетентнісний підхід* сприяє формуванню предметних, міжпредметних і ключових компетентностей. *Особистісно орієнтований підхід* забезпечує розвиток в учнів індивідуальних художніх здібностей (музичних, образотворчих та ін.), творчого потенціалу. *Діяльнісний підхід* спрямований на розвиток художніх умінь і здатності застосовувати їх у навчальній та соціокультурній практиці. *Інтегративний підхід* виражається в акцентуванні взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі та пошуку міжпредметних зв'язків із предметами інших освітніх галузей, інтеграції шкільного навчання мистецтв із соціокультурним середовищем.

4. Компетентності

Загальні компетентності.

1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
2. Здатність до критичного мислення.
3. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. спрямованої на вдосконалення професійної музично-педагогічної майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у професійній музично-педагогічній сфері.
4. Здатність проявляти ініціативу та генерувати нові ідеї (креативність).
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності.

1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі середньої освіти у процесі навчання основ музичного мистецтва, художньої культури, теорії і практики художньо-творчого розвитку учнів, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в базових закладах освіти. 2.
- Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва. 3.
- Здатність використовувати професійно-профільні знання та навички при вихованні та навчанні музикантів, у процесі формування естетичних поглядів, тенденцій та художніх смаків; аналізувати, оцінювати й інтерпретувати культурні явища різних епох, мистецькі твори різних стилів, жанрів і форм, уміння висловлювати й аргументувати власні оцінні суження і позиції з основ музичного мистецтва. 4.
- Здатність будувати індивідуальну освітню траєкторію в системі безперервної педагогічної освіти; застосовувати сучасні технології психолого-педагогічного діагностування в галузі педагогіки мистецтва та сучасні інформаційні технології в галузі 5.Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань музичного мистецтва; здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій, історичних та культурологічних процесів розвитку музичного мистецтва у виконавській та педагогічній діяльності.
6. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва; використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методиці викладання музичного мистецтва.
- 7.Здатність до оволодіння новими знаннями в галузі мистецької освіти, вміння застосовувати сучасні педагогічні технології в навчальному процесі; демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, до розуміння принципів методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

Предметна мистецька компетентність

Предметна мистецька компетентність (музична, образотворча, хореографічна, театральна, екранна) — це здатність до пізнавальної і практичної діяльності у певному виді мистецтва. Вона формується у процесі опанування учнями системи знань та уявлень у сфері певного виду мистецтва (знаннєвий компонент), набуття ними художньо-творчого досвіду з мистецтва (діяльнісний компонент), виховання ціннісних орієнтацій щодо мистецтва та мистецької діяльності (ціннісний компонент). Під час опанування учнями різних видів мистецтва формуються міжпредметні естетичні компетентності — здатність учня орієнтуватися в естетичних нормах різних сфер соціуму відповідно до сформованих естетичних ідеалів і цінностей, системи інтегрованих мистецьких знань і досвіду. Предметні мистецькі та міжпредметні естетичні компетентності виявляються у здатності особистості використовувати набутий досвід мистецької діяльності у навчальних і життєвих ситуаціях, зокрема під час практичної, пізнавальної й творчої діяльності, сприймання, аналізу, інтерпретації творів мистецтва, участі у різних мистецьких заходах; у

висловлюваннях, судженнях щодо ціннісного ставлення та щодо усвідомлення соціального, культурного, особистісного значення мистецтва; у критичній оцінці на основі естетичних засад та аргументації своєї позиції щодо творів мистецтва, доквілля, медіа й інтернет-ресурсів; у продукуванні креативних ідей та пропонуванні способів їхньої реалізації; в умінні трансформувати мистецькі знання у досвід діяльності виконання практичних і творчих завдань, естетизації середовища та корекції власного емоційного стану, задоволення власних творчих потреб тощо.

5. Результати навчання.

1.Здатність здійснювати художньо-педагогічне спілкування з дітьми; вміння вирішувати педагогічні навчально-виховні, художньо-творчі завдання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів та їх музичної підготовки.

2.Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

3.Знання хореографічної термінології рухів і вправ; вміння активізувати та розвивати творчі здібності засобами музичної виразності, відображення їх у рухах; застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

4. Вміння використовувати знання, уміння і навички зі спеціалізованих професійних дисциплін в процесі вирішення практичних завдань під час проходження практик

5.Володіння навичками самостійної роботи з фаховою літературою та навчально-художнім репертуаром з диригування; найрізноманітнішим ансамблевим та інструментальним репертуаром різних епох, жанрів і стилів

6.Готовність до свідомої педагогічної та виконавської діяльності, до планування й організації виконавського та педагогічного процесу, концертних програм і культурно-мистецьких проєктів.

7.Знання репертуару, необхідного для музичного та художньо-пізнавального розвитку інструменталіста; композиторських, виконавських стилів, жанрів світової музичної літератури; специфіки гри на інструменті; знання методики поетапного вивчення твору; особливостей роботи над звуком, метро-ритмом, інтонацією, штрихами, динамікою; вміння застосовувати набуті творчо виконавські навички у педагогічній діяльності.

8.Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі; демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 академічних годин
практичні заняття	10 академічних годин
самостійна робота	60 академічних годин

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

7	014 Середня Освіта (Музичне мистецтво)	4 рік навчання	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1.Музика як вид мистецтва Тема 1. Види музичного мистецтва.	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32_34	2		1 тиждень
Тема 2. Народна музика. Професійна музика	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32-34	2		2 тиждень
Тема 3. Взаємодія музики з іншими видами мистецтва (образотворче мистецтво, архітектура, література, театр, цирк, кіно) Контроль самостійної роботи: Контрольна робота.	лекція	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		3 тиждень
Модуль 2. Образотворче мистецтво Тема 4. Види мистецтва Графіка.Живопис.Скульптура.Декоративно-прикладне мистецтво	лекція	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		4 тиждень
Тема 5. Взаємодія образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва (архітектурою, літературою, музикою, театром, цирком, кіно)	практичне	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		5 тиждень
Тема 6. Жанри музичного мистецтва.Жанри камерно-вокальної музики. Жанри хорової музики.	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32-34	2		6 тиждень
Тема 7. Жанри камерно-інструментальної музики.Жанри симфонічної музики Завдання: Зробити виконавський аналіз творів.	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32-34	2		7 тиждень

Тема 8. Жанри образотворчого мистецтва. Анімалістичний жанр. Пейзаж. Портретний жанр Контроль самостійної роботи: Контрольна робота - реферат	лекція	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,31-32,інформ ресурси	2		8 тиждень
Тема 9. Портретний жанр.Побутовий жанр. Натюрморт	лекція	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		9 тиждень
Тема 10. Жанри: історичний, міфологічний, релігійний, батальний Контроль самостійної роботи: Контрольна робота - реферат (захист)	практичне	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		10 тиждень
Тема 11. Музика: діалог традицій і новаторства. Мистецтво в нашому житті. Новітні музичні явища.	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32-34	2		11. тиждень
Тема 12. Мистецтво: діалог традицій і новаторства. Дизайн.	лекція	1,6,7,10,12-16,18-21,23,26,27,29,32-34	2		12 тиждень
Тема 13. Мистецтво в культурі минулого.Стилі та напрями мистецтва стародавніх епох і цивілізацій: античний, візантійський, романський, готика, ренесанс.бароко, рококо, класицизм, романтизм, реалізм.	практичне	2,6,7,10,12,15-18,22-2328-30,32,інформ ресурси	2		13 тиждень
Тема 14. Мистецтво в культурі сучасності.Стилі та напрями мистецтва: імпресіонізм і постімпресіонізм, модернізм і постмодернізм	практичне	2,6,7,10,12,15-18,22-23,2428-30,31-32,інформ ресурси	2		14 тиждень
Тема 15. Екранні мистецтва. Форми поширення мистецтва (музеї, медіа, реклама)	практичне	2,6,7,10,12,15-18,22-24,28-30,31-32,інформ ресурси	2		14 тиждень
Контроль за самостійною роботою					15 тиждень
7. Система оцінювання курсу					

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Форми поточного контролю: усні та письмові опитування теоретичного матеріалу; тестування, термінологічні диктанти; перевірка конспектів для оцінювання якості виконання завдань для самостійної роботи; перевірка якості засвоєння практичних навичок (моделювання перед групою студентів процесу проведення з учнями слухання музики, різних етапів вокально-хорової роботи, засвоєння різних мистецьких понять, навичок організації ігрової та творчої діяльності учнів тощо); оцінювання якості виконання завдань творчого характеру (розробки плану-конспекту уроку мистецтва та презентації до цього уроку, аналізу педагогічного досвіду вчителів музичного мистецтва тощо). Форма підсумкового контролю: іспит.</p> <p>Засобами оцінювання та демонстрування результатів є: модульні письмові контрольні роботи; тести до окремих тем і змістових модулів; реферати; студентські презентації; наукові публікації та виступи студентів на наукових заходах; практичні завдання щодо моделювання перед групою студентів окремих фрагментів проведення уроків мистецтва з учнями різного шкільного віку.</p> <p>Оцінювання якості виконання студентами завдань для самостійної роботи проводиться під час кожного практичного заняття і є обов'язковою складовою загальної оцінки за це заняття. При такому оцінюванні використовуються вищезазначені критерії. Модульні контрольні роботи студентів проводяться у формі тестування та оцінюються у 8 балів. Під час тестування кожен студент може отримати: 8-7 балів – за 100-75% правильних відповідей на питання тесту; 6-5 бали – за 75-50% правильних відповідей на питання тесту; 4-3 бали – за 50-25% правильних відповідей на питання тесту; 2-0 балів – за 25-0% правильних відповідей на питання тесту. Іспит з дисципліни проводиться в усній формі. Студент має дати відповідь на три питання, які обираються викладачем дисципліни із загального списку питань для підсумкового модульного контролю</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмовий аналіз творів та контрольна робота, науковий реферат повинні бути ґрунтовними та відповідати встановленим критеріям, відповідати рівню теоретичних знань та виконавських навичок та вмінь студента, комплексу його професійних компетенцій.</p> <p>Реферативні дослідження, які виконуються за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.</p> <p style="text-align: center;">Теми рефератів</p> <p>1. Наукові основи інтеграції у мистецькій освіті. Інтегративні підходи до навчання дітей в зарубіжній та вітчизняній мистецькій педагогіці.</p>

- 2 Концептуальні основи інтегрованого напрямку мистецької освіти у школах України. Основні нормативні документи, які забезпечують викладання предмету «Мистецтво» у ЗЗСО.
- 3 Аналіз навчальної програми «Мистецтво» та підручників «Мистецтво» для учнів різних класів.
- 4 Основні методичні підходи до проектування та моделювання уроків мистецтва в різних класах.
5. Теоретичні засади інтеграції у шкільній мистецькій освіті 1 Досвід використання інтегративного підходу до мистецької освіти школярів у різних країнах світу (країну обрати самостійно).
- 6 Методика організації різних видів художньо-творчої діяльності учнів на уроках мистецтва в основній школі.
- 7 Методика використання сучасних художньо-педагогічних технологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».
- 8.Інтегративні підходи до навчання дітей в музично-педагогічній концепції К.Орфа.
- 9 Ідеї синтезу різних видів мистецтв у педагогічній діяльності М.Леонтовича.
10. Реалізація завдань мистецької освітньої галузі згідно концепції Нової української школи.
11. Основи положення типових освітніх програм щодо мистецької галузі.
12. Порівняльний аналіз діючих програм «Мистецтво» для учнів різних класів. Порівняльний аналіз сучасних шкільних підручників «Мистецтво» для учнів різних класів..
13. Мистецький тезаурус як фактор інтеграції.. Основні види діяльності учнів на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво».
- 14 Взаємоузгодження доміантних і синтетичних видів мистецтва в інтегрованому курсі «Мистецтво».
- 15.Формування ключових компетентностей учнів початкових класів на уроках мистецтва відповідно до вимог НУШ.
16. Методика організації слухання музики на уроках мистецтва. Художньо-педагогічний аналіз музичних творів у 8-9-х класах.
17. Вокально-хорова робота з учнями старших класів на уроках мистецтва.

	<p>18. Розвиток творчих здібностей школярів у процесі сприймання та інтерпретації творів мистецтва.</p> <p>19. Методика проведення нестандартних уроків мистецтва.</p> <p>20 Використанні наочних засобів навчання та інтерактивних методів на уроках мистецтва.</p> <p>21. Використання комп'ютерних технологій в процесі мистецької освіти школярів.</p> <p>22. Методика проведення позакласних виховних заходів мистецького спрямування з учнями різного шкільного віку.</p>
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться у різних формах – опитування, дискусія, творчі проекти-презентації тощо.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: домашнє завдання, презентація, усне опитування, контрольна робота, реферат і ін. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться по закінченню навчального року як результат вивчення навчального курсу та передбачає здачу екзамену</p>
<h3>8. Політика курсу</h3>	
<p>Важливим завданням сучасної системи вищої музично-педагогічної освіти є підготовка висококваліфікованого фахівця, який здатний бути активним провідником передових тенденцій та прогресивних методів музичної педагогіки. Протягом останніх десятиліть у багатьох вітчизняних ЗЗСО активно впроваджувався альтернативний інтегрований курс «Мистецтво», зміст якого поєднував базові мистецькі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», а також елементи синтетичних видів мистецтва (хореографії, театру, кіно). Такий підхід сприяв забезпеченню системності художніх знань учнів, розвитку їх художньо-образного мислення, становлення в них цілісної та багатовимірної картини світу. Згідно з концепцією Нової української школи з 2018-2019 навчального року викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» було масово запроваджено в усіх школах України. Зараз його може викладати як один, так і два вчителі (вчитель музичного мистецтва, вчитель образотворчого мистецтва), які мають співпрацювати у команді, узгоджуючи планування своїх уроків. Варто наголосити, що відповідно до державного стандарту, цей курс вивчатиметься учнями впродовж усього терміну їх навчання в ЗЗСО. Вибіркова дисципліна «Методика викладання інтегрованого курсу «Мистецтво»» дозволить майбутньому фахівцю під час навчання в ЗВО більш ґрунтовно опанувати теорію інтеграції та методику викладання курсу «Мистецтво» учням різного шкільного віку. Дисципліна сприяє поглибленню знань, вдосконаленню умінь і навичок, отриманих студентом при вивченні обов'язкового курсу «Теорія та методика музичної освіти».</p> <p>В процесі засвоєння дисципліни реалізуються міжпредметні зв'язки з різними психолого-педагогічними, музично-теоретичними та виконавськими дисциплінами навчального плану підготовки майбутнього фахівця. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - сутність поняття «інтеграція» у педагогіці та мистецькій освіті; - філософські, мистецько-культурологічні, психологічні, дидактичні, художньо-педагогічні основи інтеграції в галузі загальної мистецької освіти; - інтегративні підходи до навчання</p>	

дітей в зарубіжній та вітчизняній мистецькій педагогіці; - функції та принципи загальної мистецької освіти; - особливості мистецької освіти школярів в умовах реалізації концепції Нової української школи; - основні положення типових освітніх програм щодо мистецької галузі; - основні положення та зміст шкільних програм «Мистецтво» для учнів різних класів; - зміст сучасних шкільних підручників «Мистецтво» різних авторів; - основні види діяльності учнів на уроках мистецтва; - специфіку організації та проведення уроків мистецтва різних типів; - методичку формування ключових компетентностей учнів на уроках мистецтва відповідно до вимог НУШ; - зміст художньо-педагогічних технологій на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво»; - методичку оцінювання результатів мистецької освіти школярів. На підставі вивченого матеріалу студент **повинен вміти**: - моделювати та проводити уроки мистецтва різних типів, позакласні виховні заходи мистецького спрямування; - опрацьовувати науково-методичну літературу; - добирати й систематизувати мистецький навчальний репертуар для урочної та позакласної роботи з учнями; - організовувати навчально-виховний процес на основі сучасних художньо педагогічних технологій; - здійснювати спостереження та аналіз педагогічної діяльності вчителів мистецтва закладів загальної середньої освіти.

9. Рекомендована література

Офіційні джерела

1. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934> 2019.
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18_2019
3. Державний стандарт початкової освіти (МОН України). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF> 2019
4. Типові освітні програми (МОН України). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programidlya-pochatkovoyi-shkoli2017>.

Науково-методичні джерела

- 1.. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. К., 2008. 848 с.
2. Бібік Н. М., Вашуленко М. С., Мартиненко В. О., Коваль Н. С., Прищепа О. Ю. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи: монографія. Київ : Пед. думка, 2014. 346 с.
3. Бондар В. І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. 264 с. URL: [http://elib.pnu.edu.ua/info/HQOh0AN0RYoxFV/Бондар В.І.-Дидактика](http://elib.pnu.edu.ua/info/HQOh0AN0RYoxFV/Бондар%20В.І.-Дидактика) (дата звернення: 11.10.19).
4. Букресєва Г. Б. Цікава музика-2: дидактичні ігри та вправи: 5-8 кл. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 108 с.
5. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 376 с.
6. Дичківська М. Інноваційні педагогічні технології: Практикум. Київ : Слово, 2013. 448 с.

- 7.. Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні / пер. з англ. М. Олійник. Львів, 2005. 542 с.
- 8.. Енциклопедія освіти / АПН України; відповід. ред. В. Кремінь. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
9. Зелененька І. О. Музично-дидактичні ігри / Методичні рекомендації їх практичного використання на уроках музики. К.: НПУ, 2000. 36 с.
10. Іваничук М. Інтегроване навчання : сутність та виховний потенціал (Виховання особистості молодшого школяра в умовах інтегрованого підходу до навчання). Чернівці, 2004. 360 с.
11. Кадемія М., Шахіна І. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Планер», 2011. 220 с.
12. Клепко С. Інтегративна освіта і поліморфізм знання. Київ – Полтава – Харків, 1998. 360 с.
13. Кремень В. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ: Пед. думка, 2008. 424 с.
14. Лещенко М. Зарубіжні технології підготовки учителів до естетичного виховання. 2-ге вид., доп. Київ, 1996. 192 с.
15. Масол Л. Загальна мистецька освіта : теорія і практика : монографія. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
16. Масол Л., Гайдамака О., Белкіна Е., Калініченко О., Руденко І. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посіб. для вчителів. Харків : Веста: Вид-во «Ранок», 2006. 256 с.
17. Масол Л., Гайдамака О., Колотило О. Мистецтво : 2 кл. : конспект-конструктор уроків мистецтва : домінанти змісту і методики. Київ : Генеза, 2019. 80 с.
18. Масол Л., Миропольська Н., Рагозіна В., Руденко І., Хлебникова Л. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи в системі інтегративної мистецької освіти : метод. посіб. для вчителя / за наук. ред. Л. Масол. Київ : Пед. думка, 2010. 232 с.
19. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посібник для вчителів / Л. М. Масол та ін. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
20. Олексюк О. М. Музична педагогіка : навч. посібник. К. : КНУКіМ, 2006. 188 с.
21. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / за ред. О. Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 256 с. 27. Пальчевський С. Сугестопедагогіка. Рівне, 2002. 394 с.
22. Пасічний А. Образотворче мистецтво : словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2008. 216 с.
23. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. / за ред. О. І. Пометун. Київ : «А.С.К.», 2004. 192 с.

24. Поплавська Ю. Використання комп'ютерних засобів навчання на уроках музики в початковій школі // Мистецтво та освіта, 2007. №3. С.41-45.
25. Поплавська Ю. О. Методика навчання музичної грамоти в початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів педвузів. Вінниця: ВДПУ, 2000. 82 с.
26. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 640 с.
27. Рудницька О. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посіб. К.: Інтерпроф, 2002. 270 с.
28. Савченко О. Дидактика початкової школи : підруч. для студ. пед. факульт. Київ : Генеза, 2002. 368 с.
29. Сорока Г. Сучасні виховні системи та технології. Харків, 2002. 128 с.
30. Школа і музей : працюємо разом : навч.-метод. посіб. із музейн. педагогіки / Гурин О. та ін.; за ред. О. Караманова, А. Цибка. Львів : Літопис, 2009. 243 с.
31. Чайковська О. Комп'ютерний практикум у системі початкової музичної освіти // Рідна школа. 2004. №10. С. 25-28.
32. Формування образного мислення [Науково-методичне видання] / За ред. Л. Масол, В. Рагозіної, М. Скирди. Нью-Йорк; Київ, 2001. 78 с.
33. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с. 206 Л. М. Масол. Методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво»
34. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2016. 240 с.
35. Янкул В. Можливості та проблеми використання комп'ютера на сучасному уроці музики // Комп'ютер у школі та сім'ї. 2005. №2. С. 21-22.

Інформаційні ресурси

1. Арнхейм Р. Мистецтво та візуальне сприйняття. URL: https://royallib.com/book/arnhey_m_rudolf/iskusstvo_i_vizualnoe_vospriyatie.html (дата звернення: 11.10.19).
2. Бут Т., Ейнскоу М. Індекс інклюзії: розвиток навчання та участі в життєдіяльності шкіл : посібник / пер. з англ. Київ: Плеяди, 2015. 190 с. URL: <http://www.ussf.kiev.ua/ieeditions/264> .
3. Виготський Л. Уява і творчість у дитячому віці. URL: <https://www.twirpx.com/file/21852/> .
4. Відео і фонотека мережі Інтернет. URL: <http://www.youtube.com/>
5. Даніель С. Мистецтво бачити. Про творчі здібності сприйняття, про мову ліній і фарб та виховання глядача. URL: https://platon.net/load/knigi_po_filosofii/ehstetika/daniel_s_m_iskusstvo_videt_2013/34-1-0-4638

6. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
4. Енциклопедія мережі Інтернет. URL: <https://uk.wikipedia.org>
7. Ермітаж (Санкт-Петербург, Росія). URL: <http://www.hermitagemuseum.org/>
8. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/paran186#n186>
9. Електронні підручники 1. Масол Л., Гайдамака О., Колотило О. Мистецтво : Електронний підручник. 1 кл. Київ: Генеза, Брістар, 2018. URL: https://bristarstudio.com/uk/books/book_arts_uk (date of appeal: 06.11.19).
10. Інститут модернізації змісту освіти. Електронні версії підручників для 1-11 класів. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
11. Інтернет-магазин «Українська програма». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://www.ukrprog.com/index.php?categoryID=28>
12. Інтернет-магазин навчальних матеріалів «Розумники». Мультимедійні підручники «Мистецтво». URL: <http://rozumniki.net/>
13. Класична музика (персоналії, словник музичних термінів, колекція музичних записів тощо). URL: <https://www.classic-music.ru/>
14. Концепція Нової української школи. URL: <http://zakinppo.org.ua/images/2017/docs/10/konczepczyia.pdf>
15. Лувр (Париж, Франція). URL: <https://www.louvre.fr/>
16. Методичний портал Інтернет ресурсів для вчителів художньо-естетичного циклу. URL: <http://metodportal.com/node/597>
17. Метрополітен (Нью-Йорк, США). URL: <http://www.metmuseum.org>
18. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>
19. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи Рівень стандарту. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
20. Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи Профільний рівень. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
21. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Н. М. Бібік. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с. URL: <http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>
22. Селевко Г. Сучасні освітні технології: навч. посібн. URL: <https://studfiles.net/preview/5765122/> (дата звернення: 11.10.19).

23. Типова освітня програма 5-9 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
24. Типова освітня програма 10-11 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/tipovi-osvitni-programi-dlya-2-11-klasiv>
25. Черешнюк І. Використання медіатехнологій в початковій школі: метод. рекомендації. 2016. 134 с. URL: <http://www.osvita-verh.dp.ua/files/2016/Media.pdf> (дата звернення: 11.10.19).
26. . Road Map for Arts Education Building Creative Capacities for the 21st Century. 26 p. URL: http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CLT/CLT/pdf/Arts_Edu_RoadMap_en .
27. Robinson K. Out of our minds: learning to be creative 2011. URL: <https://www.amazon.com/Out-Our-Minds-Learning-Creative/dp/1907312471>
28. Suggestology and Outlines of Suggestopedia; Gordon and Breach, New York, London, Paris, 1978, 235 p. URL: <http://www.eric.ed.gov/ericwebportal/recordDetail?accno=ED132857-22> k 2019

Викладач

Серганюк Л.І.